

KERKENBELEIDSPLAN

Gemeente Nieuwerkerken

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Nieuwerkerken

Binderveld

Wijer

Kozen

13/01/2025

Ten geleide:

Het doel van dit sjabloon is niet meer of niet minder dan tot een goed kerkenbeleidsplan komen. In dit sjabloon is bij de 'decretaal verplichte velden' (cultuurhistorische waarde, beschermingsstatuut, bouwfysische toestand, eigendomstoestand, situering in de ruimtelijke omgeving, actueel gebruik, onderbouwde toekomstvisie met plan van aanpak) meegegeven hoe die velden uit te diepen zijn. Daarnaast bevat het bijkomende relevante velden – in de tekst aangeduid als 'optioneel'.

Daarmee wil het Platform Toekomst Parochiekerken je op weg helpen. Met dit sjabloon breng je de belangrijkste randvoorwaarden in kaart voor vervolgstappen zoals participatietrajecten en bestemmingsstudies. Het sjabloon laat toe dat je een strategisch kader uitdiept waarbinnen het lokaal bestuur en de kerkbesturen de parochiekerken behartigen.

Het opzet van het sjabloon is vooral *beschrijvend*. Pas de laatste hoofdstukken *interpreteren* de basisgegevens en beschrijvingen uit de voorgaande delen. Zo kom je tot een visie en plan van aanpak. Op die manier zoekt dit sjabloon naar een veralgemeende objectiviteit, niet in het minst om in latere fases allerlei toevalligheden, veranderingen en onverwachte gebeurtenissen het hoofd te bieden. Een bijkomend voordeel van dat streven naar objectiviteit op diverse vlakken (erfgoed, architectuur, bouwtechniek, context, gebruik ...) is dat je beter in staat bent om in te schatten welke expertise nodig is om eventuele volgende fasen tot een goed einde te brengen.

Het zijn de gemeente en de kerkbesturen die doorgaans dit sjabloon invullen, of, als een andere partij het plan opmaakt, ten minste onderschrijven wat op deze pagina's opgenomen is.

In bepaalde gemeenten kan de Intergemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst (IOED) of de streekintercommunale advies verlenen of ondersteunen bij de opmaak van het plan. Bij twijfel: contacteer de instanties zelf of roep de hulp in van het Platform Toekomst Parochiekerken. Als er vragen zijn over bepaalde elementen in dit sjabloon of als er een vraag is naar externe begeleiding, contacteer dan ook het Platform Toekomst Parochiekerken. Wij helpen je graag op weg.

PARCUM

**Platform Toekomst
Parochiekerken**

PARCUM vvsq

Dit sjabloon werd opgesteld door PARCUM vzw en aangevuld door het Platform Toekomst Parochiekerken. Het dient als houvast bij het opstellen van een kerkenbeleidsplan.

PARCUM vzw
Abdij van Park 7
3001 Leuven

www.parcum.be
info@parcum.be
016 40 60 73

BTW 0461.895.885
RPR Leuven

Platform Toekomst Parochiekerken
Bischoffsheimlaan 1-8
1000 Brussel

www.toekomstparochiekerken.be
info@toekomstparochiekerken.be
02 207 54 49

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	4
INLEIDING	5
1. SITUERING KERKGEBOUWEN	9
2. FICHE PER KERKGEBOUW	10
2.1. Sint-Pieterskerk in Nieuwerkerken	10
2.1.1. Identificatie	10
2.1.2. Beschrijving	11
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	15
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	16
2.2. Sint-Laurentiuskerk in Kozen	17
2.2.1. Identificatie	17
2.2.2. Beschrijving	18
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	20
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	22
2.3. Sint-Pietersbandenkerk in Wijer	23
2.2.1. Identificatie	23
2.2.2. Beschrijving	24
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	27
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	28
2.4. Sint-Jan de Doperkerk in Binderveld	29
2.2.1. Identificatie	29
2.2.2. Beschrijving	30
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	31
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	32
3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie	33
3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht	38
BESLUIT	42

INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Nieuwerkerken:

- Sint-Pieterskerk, Kerkstraat 96, 3850 Nieuwerkerken
- Sint-Laurentiuskerk, Opcosenstraat 1, 3850 Nieuwerkerken, Kozen
- Sint-Pietersbandenkerk, Grotestraat 211, 3850 Nieuwerkerken Wijer
- Sint-Jan de Doperkerk, Molenstraat 1, 3850 Nieuwerkerken, Binderveld

In januari 2025 werd er gestart met de opmaak van dit kerkenbeleidsplan. Eerst werd er gewerkt aan de inventaris van alle kerken.

Er werden twee vergaderingen van de kerkraad gehouden om te komen tot de voorbereidingen van dit kerkenbeleidsplan.

Op woensdag 23 april 2025 werd het werkdocument besproken met de kerkraad en het gemeentebestuur.

Tijdens dat overleg werd geopperd om voor de kerk van Binderveld een nevenbestemming en geen herbestemming toe te passen.

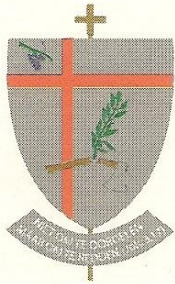
Het werkdocument werd overgemaakt aan het Bisdom op 25 april 2025.

Het bisdom gaf formele goedkeuring op het kerkenbeleidsplan op datum van 6 mei 2025, dit mits de nodige aanpassingen vanuit het bisdom.

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Nieuwerkerken en de kerkfabriek van Nieuwerkerken en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop van Hasselt op 6 mei 2025;
- door de gemeenteraad van de gemeente Nieuwerkerken op 15 mei 2025.

Vanaf 1/02/2017 werden de 4 parochies samengevoegd met de naam: Parochie Sint-Pieter Nieuwerkerken. De Kerk van Nieuwerkerken centrum is dan erkend als de hoofdkerk van de nieuwe parochie. Zie onderstaand decreet Bisschop van Hasselt.

+ Patrick HOOGMARTENS
Bisschop van Hasselt

Hasselt 13 februari 2017

Eerwaarde Heer Ghislain Agognon
Pastorijstraat 2B bus 001
3850 NIEUWERKERKEN

Aan de pastoor van de federatie Nieuwerkerken

Geachte heer pastoor,

Als betrokken pastoor bezorg ik u in bijlage een kopie van het decreet die ik heden genomen heb omtrent de parochies Sint-Pietersbanden Wijer, Sint-Laurentius Kozen, Sint-Jan Baptist Binderveld en Sint-Pieter Nieuwerkerken.

In dit decreet heb ik beslist:

de parochies Sint-Pietersbanden Wijer, Sint-Laurentius Kozen, Sint-Jan Baptist Binderveld op te heffen en samen te voegen met de parochie Sint-Pieter Nieuwerkerken. Deze beslissing treedt in werking op de datum waarop het ministerieel besluit tot samenvoeging van de parochies in werking treedt.

In bijlage bezorg ik u een schrijven gericht aan de parochianen. Gelieve dit schrijven op te nemen in Kerk en Leven en in het weekend voor de verschijning voor te lezen in de weekendvieringen en uit te hangen in het kerkgebouw.

Ik verzoek u te willen meewerken aan een vlotte afhandeling van de burgerrechtelijke procedure ter uitvoering van mijn beslissing.

Dankbaar voor uw inzet, groet ik u van harte,

+ Patrick Hoogmartens,
Bisschop van Hasselt

BISSCHOPPELIJK BESLUIT

De bisschop van Hasselt, monseigneur Patrick Hoogmartens,

Gelet op het ingediende voorstel tot actualisatie van het kerkenbeleidsplan voor de gemeente Nieuwerkerken;

Gelet op de bepalingen van het canoniek recht en de richtlijnen van de bisschoppenconferentie inzake het gebruik en de bestemming van kerkgebouwen;

Gelet op de concrete noden en evoluties binnen de pastorale organisatie van de lokale geloofsgemeenschap;

Overwegende dat het oorspronkelijk voorstel van voorziet in een nevenbestemming voor de Sint-Jan Baptistkerk van Binderveld;

Overwegende dat de huidige en te verwachten pastorale dynamiek in de regio noopt tot een herziening van deze bestemming;

Overwegende dat een herbestemming van de kerk van Binderveld een meer verantwoorde en duurzame keuze is binnen het kader van de bredere kerkvisie;

Het voorstel tot kerkenbeleidsplan voor de gemeente Nieuwerkerken wordt aangepast in functie van de pastorale organisatie, waarbij de kerk van Binderveld niet langer een nevenbestemming krijgt, maar in aanmerking komt voor herbestemming.

Deze aanpassing wordt opgenomen in het definitieve kerkenbeleidsplan en ter kennis gebracht van het gemeentebestuur, de betrokken kerkfabriek, de pastoor-moderator en het pastoraal team.

Dit besluit wordt ter kennis gebracht van de kerkfabriek, het gemeentebestuur, de pastoor-moderator en de deken.

NAMENS DE BISSCHOP:

Opgemaakt te Hasselt, op 6 mei 2025,

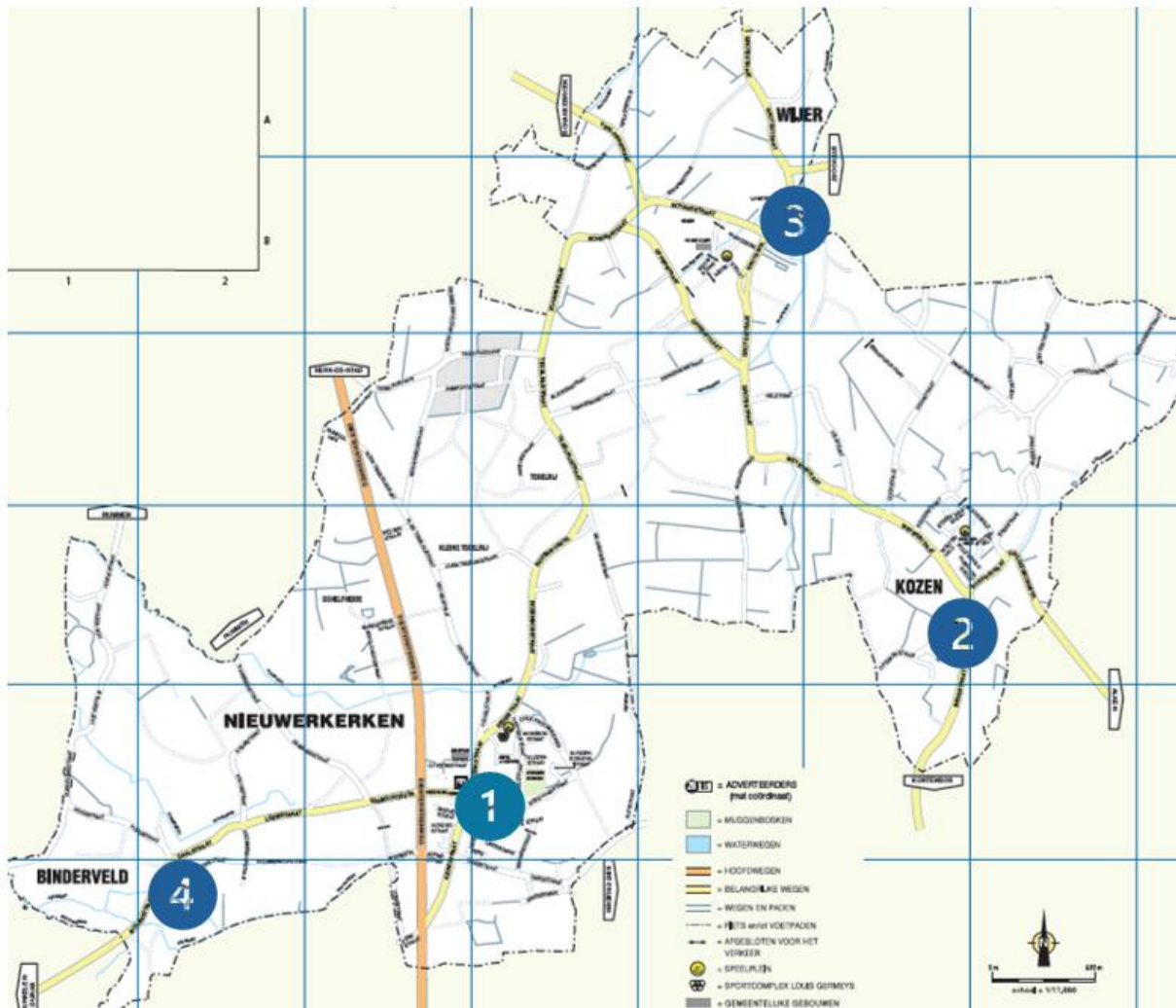
Hans Tercic
vicaris-generaal

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

1. SITUERING KERKGEBOUWEN

- 1) Sint-Pieterskerk, Kerkstraat 96, 3850 Nieuwerkerken
- 2) Sint-Laurentiuskerk, Opcosenstraat 1, 3850 Nieuwerkerken, Kozen
- 3) Sint-Pietersbandenkerk, Grotestraat 211, 3850 Nieuwerkerken Wijer
- 4) Sint-Jan de Doperkerk, Molenstraat 1, 3850 Nieuwerkerken, Binderveld

2.1. Sint-Pieterskerk in Nieuwerkerken

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.1.1. Identificatie

Naam: Sint-Pieterskerk

Geografische ligging

- Kerkstraat 96, 3850 Nieuwerkerken
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat of Regio: dekenaat Sint-Truiden
- Parochie: parochie Sint-Pieter

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Pieter

Bescherming(en)/vastgesteld

- Niet-beschermd

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed op de Inventaris Onroerend Erfgoed Vlaanderen: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/19617>

Beschrijving

Van de oorspronkelijke, neoclassicistische kerk blijft alleen de toren over; de huidige kerk is een neoromaanse constructie.

2.1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De kerk is een eoromaanse constructie. De toren is neoclassicistisch.

De neoromaanse kerk werd gebouwd in 1910.

De parochiekerk is nog in gebruik voor de rooms-katholieke eredienst.

De kerk is een pseudo-basiliek en transeptloos.

Aan de voorzijde van de kerk bevindt zich een kapelmonument dat dateert uit 1950. De kapel werd opgetrokken ter nagedachtenis van een dorpsgenoot die omkwam bij een Duitse razzia op 1 augustus 1944. 8 dorpsgenoten werden toen weggebracht naar concentratiekampen waarvan er één overleefde, de toen 16-jarige Pierre Bamps.

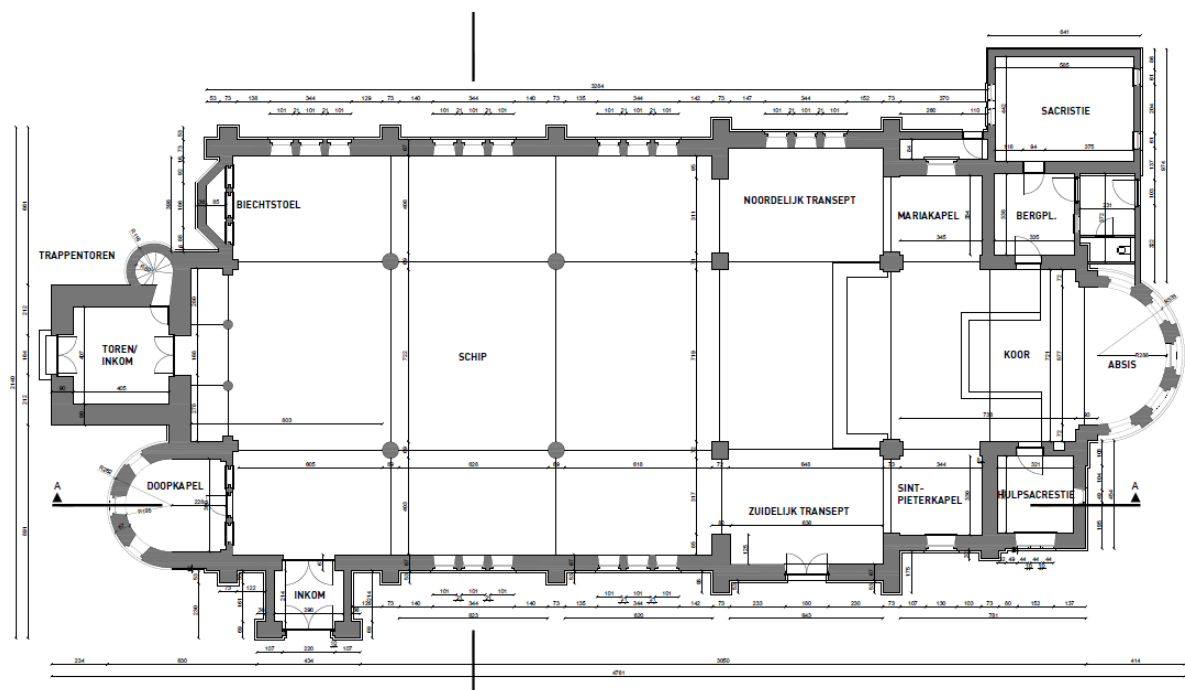
De kapel werd samen met de vernieuwde kerk ingehuldigd op 13 september 1950 door de bisschop van Luik.

Centraal op het kerkhof bevindt zich een dodenhuisje. Dit werd recent opgeknapt door de gemeentelijke technische dienst.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- De oppervlakte bedraagt ongeveer 810m².
- De vrije hoogte van het schip bedraagt 10m86.
- aantal zitplaatsen: 300

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Opbouw

De kerk typeert zich als pseudobasiliek.

De kerk heeft een toren als inkom.

Achteraan rechts bevindt zich een kleine doopkapel met een oppervlakte van een 12m².

Vooraan links heeft de kerk een sacristie van 24m². Er bevindt zich hier ook een berging en een toilet.

Onder de Mariakapel en bergplaats bevindt zich een kelder. De verwarmingsketel neemt een van beide ruimtes in. (kelder 1 van 6.5m x 3.2m en kelder 2 van 4.4m x 3.2m)

Aan de Noordzijde is het gemeenteplein gelegen. Deze omgeving werd heraangelegd enkele jaren geleden. Aan de noordzijde bevinden zich graven van eerwaarde heren.

Aan de zuidzijde van de kerk en aan de zijinkom bevindt zich het kleine kerkhof.

Aan de zijde van het koor (oostelijke zijde) werden er enkele jaren geleden door onze eigen technische dienst enkele grafornamenten geplaatst. Er zijn hier geen graven aanwezig.

Ten opzichte van de Kerkstraat en gemeenteplein (resp. westzijde en noordzijde) is er een hoogteverschil tov de dorpel van de kerk.

Voorzieningen

Sanitair	Ja 1
Verwarming	Luchtverwarming op gas
Verlichting	LED in de toekomst , halogeen
Keukenvoorzieningen	enkel spoelbak...
Audiosysteem	Ja en werkt correct
Beeldscherm(en)	(Aanwezig?) Neen
Rolstoeltoegankelijkheid	Is het gebouw rolstoeltoegankelijk? Ook binnenin, bijvoorbeeld het koorgedeelte?) Ja
Diefstal- en brandbeveiliging	(is dit aanwezig? Wat precies?) Brand ja - Diefstal neen
Bliksembeveiliging	(Is dit aanwezig?) Ja
Gsm-operatoren	(Is dit aanwezig?) Nee

Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen

Zonnepanelen (en batterijen)	
Regenwateropvang	
Dakisolatie	
Groendak	
Warmtepomp	
Warmtenet	
Windenergie	
Aquathermie	

Niet van toepassing

Biodiversiteit (optioneel als er geen dieren aanwezig zijn)

- Er zijn geen vleermuizen aanwezig
- Er is 1 vliegopening aanwezig
- Kerkuil is aanwezig

Bouwfysische toestand

- Rapport Monumentenwacht – zie bijlage
- Het dak van de kerk werd vervangen in 2018

Financiële gegevens

Jaar	Werken aan de parochiekerk	Budget	Uitvoering
Voorlopig	Sint-Pieter Nieuwerkerken	Bedrag of begroot budget (vermelding toelage, premie, subsidie)	Datum van uitvoering
onbekend	Vernieuwing elektriciteitskast		
	Overschakeling naar Ledverlichting		
	Sint-Laurentius:		
	Herstel klokken		
	Overschakeling naar Ledverlichting		

Onderstaande budget geeft het budget weer voor de voormelde investeringen en exploitatiebudget voor de 4 kerken.

2019	2020	2021	2022	2023	2024
22.331,96	0	28.993,00	29.093,00	28.943,00	28.943,00

2025	2026	2027	2028	2029	2030
28.893,00	35.968,22	35.910,00	37.636,00	36.306,00	35.476,00

2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De Sint-Pieterskerk is gelegen aan Kerkstraat 96 in Nieuwerkerken, Limburg. Van de oorspronkelijke neoclassicistische kerk blijft alleen de toren over; de huidige kerk is een neoromaanse constructie.

Kerkgebouw: De huidige kerk is een neoromaanse constructie, gebouwd in 1910 naar plannen van Hyacinth Martens en Vincent Lenertz. De toren dateert van 1828. Het interieur bevat onder andere een gepolychromeerd houten beeld van Sint-Antonius abt (einde 16de eeuw) en een terracotta bustebeeld van Sint-Petrus apostel (18de eeuw).

Bereikbaarheid: In de onmiddellijke nabijheid van de kerk is een bushalte (gemeenteplein) en zijn er fietsoplaadpunten. Er is voldoende parkeermogelijkheid op het gemeenteplein.

Nabijheid van parken en groengebieden: Er zijn verschillende groengebieden in een dichte straal rondom te kerk. Het kerkhof heeft nog een aantal groene plekken, verder is het kerkhof eerder verhard en heeft het weinig uitnodigende beeldkwaliteit. Het muggenbosje ligt op wandelafstand en ook de kloostertuin aan het rusthuis ligt op wandelafstand.

Voor de kerk stond jaren een treurbeuk, deze heeft echter de laatste droge zomers niet overleefd. Er werd een nieuwe boom, een Tilia Cordata, winterlinde aangeplant.

Aanwezigheid van gerelateerde gebouwen: Naast de kerk ligt een volkscaf etje met een zaaltje. Het zaaltje wordt gebruikt voor lokale vergaderingen, verenigingsactiviteiten, en andere sociale evenementen. Aan de overzijde van de kerk ligt het sociaal huis. Verderop in de straat bevindt zich OC De Brug.

Gebruik van het kerkgebouw: Naast de liturgische vieringen wordt de kerk sporadisch gebruikt door het zangkoor van Nieuwerkerken. Ook werd er al eens een orgelconcert georganiseerd. Het orgel werd een tweetal jaar geleden gerenoveerd. Het kerstconcert dat vroeger doorging in de kerk van Binderveld werd nu ook hier georganiseerd. Deze activiteiten hebben een groot succes. De kerk zit dan vol.

Eigendomsstructuur: De kerk en de grond onmiddellijk rondom de kerk is eigendom van de kerkfabriek. Ook het aanpalende caf etje met zaaltje is eigendom van de kerkfabriek. De grond van het kerkhof is in eigendom van de gemeente. Het oorlogsmonument vooraan de kerk is ook eigendom van de kerkfabriek.

Publieke ruimte rondom de kerk: Het openbaar domein rondom de kerk werd enkele jaren geleden heringericht. De trappenpartij werd vervangen en aan de Noordzijde werd een zit-en rustzone ingericht. Zowel inwoners als bezoekers van ons dorp verpozen hier soms. Aan de zuidzijde van de kerk is er nog een open grasvlakte. Dit is een uitbreidingszone van het kerkhof. Het kerkhof zelf is redelijk versteend en verhard en heeft geen uitnodigend karakter voor bezoekers. Over het kerkhof en rondom de kerk bevinden zich verschillende trage verbindingen die frequent gebruikt worden door onze inwoners.

Het kerkhof heeft te kampen met wateroverlast.

Voor het kerkhof werd destijds een masterplan/groenplan opgemaakt. De concessies van de graven worden momenteel niet actief geactualiseerd.

Ruimtelijke ingrepen en vergunningen: Er is geen informatie over recente of geplande ruimtelijke ingrepen aan het kerkgebouw.

2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De kerk is voornamelijk bestemd voor liturgie en sacramenten.

Deze kerk is de enige parochiekerk van Nieuwerkerken, de andere 3 kerken zijn door het decreet van de bisschop van 13 februari 2017 opgeheven als parochiekerken en zijn zogenaamde bij-kerken van de parochiekerk Sint-Pieter Nieuwerkerken.

Pastoraal:

Elke zondag Eucharistieviering om 10.30u., Doopsels, begrafenissen, huwelijken, catechese, eerste communie en Vormsel

Niet Pastoraal:

Orgelconcerten, concerten van het Sint-Ceciliakoor

2.2. Sint-Laurentiuskerk in Kozen

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.2.1. Identificatie

Naam: Sint-Laurentiuskerk

Geografische ligging

- Opcosenstraat 1, 3850 Nieuwerkerken
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat of Regio: Sint-Truiden
- Parochie: Sint-Laurentius

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Pieter

Vastgesteld bouwkundig erfgoed :

<https://inventaris.onroerendergoed.be/aanduidingsobjecten/19547>

Aan de overzijde bevindt zich de Pastorie Sint-Laurentiusparochie. Dit is een beschermd monument gelegen in het beschermd dorpsgezicht.

<https://inventaris.onroerendergoed.be/aanduidingsobjecten/3777> (21/08/1979)

<https://inventaris.onroerendergoed.be/aanduidingsobjecten/3769> (21/08/1979)

Sint-Antoniuskapel

<https://inventaris.onroerendergoed.be/aanduidingsobjecten/20044>

2.2.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De kerk is een neoromaanse kruisbasiliek (1914-1920).

Neoromaanse kruiskerk, gebouwd van 1914 tot 1920. Ze heeft een vóórstaande westertoren, een schip met drie beuken van vier traveeën en een ingangsportaal aan de noordelijke zijbeuk. Het halfronde-afgesloten koor is met het weinig uitspringend transept verbonden langs twee afgeronde altaarkapellen.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- De oppervlakte bedraagt ongeveer 620m².
- De vrije hoogte van het schip is niet gekend.
- aantal zitplaatsen: 200

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Opbouw

De kerk heeft een vierkante westtoren en een driebeukig schip van vier traveeën. Er zijn transeptarmen van één travee in de derde travee aanwezig en een koor van een rechte travee met halfronde absis, geflankeerd door sacristieën.

Het is een baksteenbouw met verwerking van natuursteen voor banden en vensters. Er zijn gekoppelde rondboogvensters aanwezig. Overwelving van de binnenruimte gebeurt door middel van kruisgewelven.

Voorzieningen

Sanitair	Ja 1
Verwarming	Radiator stookolie
Verlichting	LED in de toekomst , halogeen
Keukenvoorzieningen	enkel spoelbak
Audiosysteem	Ja en werkt correct
Beeldscherm(en)	(Aanwezig?) Neen
Rolstoeltoegankelijkheid	(Is het gebouw rolstoeltoegankelijk? Ook binnenin, bijvoorbeeld het koorgedeelte?) Ja
Diefstal- en brandbeveiliging	(is dit aanwezig? Wat precies?) Brand ja - Diefstal neen
Bliksembeveiliging	(Is dit aanwezig?) Ja
Gsm-operatoren	(Is dit aanwezig?) Ja

Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen

Zonnepanelen (en batterijen)	
Regenwateropvang	
Dakisolatie	
Groendak	
Warmtepomp	
Warmtenet	
Windenergie	
Aquathermie	

Nog niet van toepassing

Biodiversiteit

- Er zijn geen vleermuizen aanwezig
- Er zijn uilen aanwezig
- Er is 1 vliegopening

Bouwfysische toestand

Het rapport van monumentenwacht wordt als bijlage toegevoegd.

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Kerkgebouw: De Sint-Laurentiuskerk in Kozen werd in 1914 gebouwd in neoromaanse stijl, schuin tegenover de historische pastorie. De toren dateert van 1919, en de kerk werd in 1921 officieel ingewijd.

Beschermde stads- of dorpsgezichten: De kerk maakt deel uit van een beschermd dorpsgezicht, samen met de pastorie en andere omliggende gebouwen. De pastorie, gebouwd in 1718, is een voormalig Witherenpastorie en staat sinds 1979 onder bescherming.

Bereikbaarheid via openbaar vervoer, fiets en parkeermogelijkheden: Kozen is bereikbaar via lokale wegen. Er is parkeergelegenheid beschikbaar bij de kerk en het buurthuis. Oplaadpunten voor wagens zijn aanwezig op de parking aan de kerk. Er is een bushalte op de Opcosenstraat en aan de Bergstraat. Fietsstalplaatsen zijn voorzien aan het buurthuis.

Nabijheid van parken en groengebieden: Er zijn verschillende groengebieden in de buurt, waaronder het speeltuintje in de hoogstamboomgaard nabij de kerk. Dit speeltuintje biedt een groene ruimte voor kinderen en gezinnen. Ook ouderen en omwonenden vinden elkaar in deze mooie groenzone.

Aanwezigheid van gerelateerde gebouwen:

- **Pastorie met tuin:** De pastorie is een historisch gebouw met een fraai interieur en een bijbehorende tuin. Momenteel bevindt er zich een tijdelijke pop-up in de tuin tot de restauratie van de pastorie en herbestemming naar horecazaak is uitgevoerd.
- **Buurthuis Ter Cose:** Dit voormalige gemeentehuis en jongensschoolgebouw uit 1855 fungeert nu als buurthuis.
- **Zaal PAKO met grasveld:** Deze zaal werd tot voor kort gebruikt voor diverse evenementen en activiteiten binnen de gemeenschap. De bouwfysische toestand van het gebouw is slecht. Er zijn renovatieplannen. De school zal dit project op zich nemen. De school maakte gebruik van de zaal als turnzaal maar zij wijken nu uit naar de kerk.
- **Speeltuintje in de hoogstamboomgaard:** Een groene speelruimte voor kinderen, gelegen nabij de kerk.
- **Kerkhof met dodenhuisje:** Het dodenhuisje werd twee jaar geleden door de gemeentelijke technische dienst gerenoveerd.

Nabijheid van andere gebedsruimten: Naast de Sint-Laurentiuskerk bevindt zich de Sint-Antoniuskapel, een zeshoekig gebouw dat al sinds 1685 bestaat. Deze kapel is toegewijd aan Sint-Antoniüs Abt. Zij staat op privé-eigendom.

Daarnaast bevindt zich op het kerkhof een restant van de oude kerk. Dit 'dodenhuisje' werd recentelijk door de technische dienst van de gemeente volledige gerenoveerd.

2. Aanvullende beschrijvingen:

Gebruik van de kerk en gerelateerde gebouwen:

- **Kerkgebouw:** Wordt gebruikt voor reguliere religieuze diensten en speciale gelegenheden (grootouderfeest)
- **Buurthuis Ter Cose:** Fungeert als cultureel centrum, met ruimte voor lokale evenementen en activiteiten en verenigingen.
- **Zaal PAKO met grasveld:** De zaal wordt momenteel niet meer gebruikt. (tot na de renovatie)
- **Speeltuintje in de hoogstamboomgaard:** Biedt recreatieve ruimte voor kinderen en gezinnen.

Eigendomsstructuur:

- **Kerk en pastorie:** Eigendom van de kerkfabriek
- **Buurthuis Ter Cose :** Eigendom van de gemeente Nieuwerkerken
- **Zaal PAKO met grasveld:** Eigendom van de kerkfabriek met erfpacht van de school
- **Speeltuintje:** Eigendom van de kerkfabriek. Erfpacht en beheer door de gemeente

Publieke ruimte rondom de kerk: De omgeving van de kerk omvat een heringericht plein met zit- en rustzones, waar zowel inwoners als bezoekers kunnen verblijven. De nabijheid van de speeltuin draagt bij aan de sociale cohesie en het gemeenschapsgevoel.

Relatie tussen kerkgebouw en publieke ruimte: De open ruimte rondom de kerk faciliteert gemeenschapsactiviteiten en versterkt de verbinding tussen het kerkgebouw en de lokale bevolking.

3. Monumenten:

- **Gedenkteken voor J.A. Senden:** Een monument ter nagedachtenis aan J.A. Senden (1875-1906), die als missionaris in Kasai, Congo, werkte.
- **Monument voor oud-strijders:** Een herdenkingsmonument voor de lokale oud-strijders, gelegen nabij de kerk.

2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De kerk is voorlopig bestemd voor liturgie en sacramenten.

Pastoraal:

Eucharistievieringen op zaterdagavond om 18.30u. om de 14 dagen afwisselend met Binderveld.

Eerste communie, huwelijken en begravenissen.

Niet pastoraal:

Gebruik door de school van Kozen als tijdelijke turnzaal. Ook het grootouderfeest en de kerstmarkt wordt hier georganiseerd.

2.3. Sint-Pietersbandenkerk in Wijer

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.2.1. Identificatie

Naam: Sint-Pietersbandenkerk

Geografische ligging

- Grotestraat 211, 3850 Wijer
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat of Regio: Sint-Truiden
- Parochie: Sint-Pieter

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Pieter

De kerk is vastgesteld bouwkundig erfgoed :

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/19620>

Het orgel is beschermd sinds 29/12/2004 :

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/3742>

2.2.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Neoclassicistisch zaalkerkje van 1824, met transept en koor van 1957.

In de kerk bevindt er zich een beschermd orgel. Vooreerst heeft dit orgel zeldzaamheidswaarde, omdat 17de-eeuwse orgel-elementen schaars zijn, niet enkel in Limburg maar ook in andere provincies. Door de evolutie is weliswaar een eerder heterogeen ensemble ontstaan, dat echter na grondiger bestudering nog veel sporen en onbekende stijliciaties kan reveleren.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- De oppervlakte bedraagt ongeveer 800m².
- De vrije hoogte van het schip is niet gekend.
- aantal zitplaatsen: 200

Opbouw

De kerk heet een ingebouwde westtoren. Het is gebouwd als éénbeukig schip van vijf traveeën, met transept en koor met halfronde sluiting en noordelijke sacristie. Het is een bakstenen gebouw.

De westgevel, op een kalkstenen plint, is afgelijnd met bakstenen hoeklisenen, en voorzien van een risaliet, dat overgaat in de vierkante toren; rechthoekig portaal in een geriemde kalkstenen omlijsting op neuten, met hoofdgestel en geprofileerde druiplijst; kalkstenen gevelsteen boven het portaal; toren van twee geledingen onder ingesnoerde naaldspits; de eerste geleding is op de westzijde voorzien van een blinde kalkstenen oculus; de bovenste geleding heeft op elke zijde een spaarveld met een rondboogvormig galmgat.

Het schip, onder zadeldak (leien) met klokkenruiter boven de kruising, is voorzien van rondboogvensters met doorlopende, kalkstenen lekdrempels. Bakstenen kroonlijst, die over de westgevel, onder de toren doorloopt. Bepleisterd interieur met tongewelf.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Voorzieningen

Sanitair	Ja 1
Verwarming	Luchtverwarming op stookolie
Verlichting	LED in de toekomst , halogeen
Keukenvoorzieningen	enkel spoelbak...)
Audiosysteem	(Aanwezig? Ja en werkt correct
Beeldscherm(en)	(Aanwezig?) Neen
Rolstoeltoegankelijkheid	(Is het gebouw rolstoeltoegankelijk? Ook binnenin, bijvoorbeeld het koorgedeelte?) Ja
Diefstal- en brandbeveiliging	(is dit aanwezig? Wat precies?) Brand ja Diefstal neen
Bliksembeveiliging	(Is dit aanwezig?) Ja
Gsm-operatoren	(Is dit aanwezig?) ja

Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen (optioneel)

Zonnepanelen (en batterijen)	
Regenwateropvang	
Dakisolatie	
Groendak	
Warmtepomp	
Warmtenet	
Windenergie	
Aquathermie	

Nog niet van toepassing

Biodiversiteit

- Er zijn geen vleermuizen aanwezig
- Er zijn uilen aanwezig
- Er is 1 aanwezige vliegopening

Bouwfysische toestand

Het rapport van monumentenwacht wordt als bijlage toegevoegd.

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Kerkgebouw: De Sint-Pietersbandenkerk in Wijer is een neoclassicistisch zaalkerkje dat oorspronkelijk werd gebouwd in 1824. Het kerkgebouw heeft een transept en koor toegevoegd in 1957, wat het een hybride architectonisch karakter geeft. De neoclassicistische stijl is duidelijk zichtbaar in de eenvoud van het ontwerp, met rechte lijnen en symmetrie, gecombineerd met latere uitbreidingen die de kerk een meer eigentijdse uitstraling geven.

Beschermde stads- of dorpsgezichten: De Sint-Pietersbandenkerk maakt deel uit van het dorpsgezicht van Wijer, dat nog steeds zijn traditionele uitstraling behoudt. Er is geen specifieke bescherming als stads- of dorpsgezicht, maar de kerk draagt bij aan de culturele en historische waarde van het dorp.

Bereikbaarheid via openbaar vervoer, fiets en parkeermogelijkheden: De kerk is goed bereikbaar via de lokale weg en heeft voldoende parkeergelegenheid in de directe omgeving. Openbaar vervoer is beschikbaar, maar de frequentie van verbindingen is beperkt. Er zijn geen specifieke fietsvoorzieningen bij de kerk, maar de nabijheid van lokale wegen maakt het ook goed bereikbaar voor fietsers.

Nabijheid van parken en groengebieden: De kerk ligt dicht bij enkele groenzones en open velden die de landelijke uitstraling van het gebied versterken. Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft onlangs verschillende gronden aangekocht in de omgeving. Er werd al heel wat bosgoed aangeplant in functie van de ontwikkeling van het "Wijerbos". De rustige en groene omgeving maakt de kerk aantrekkelijk voor bezoekers die van natuur en rust houden.

Aanwezigheid van gerelateerde gebouwen:

- **Weekkapel:** Er is een weekkapel. (30 stoelen)
- **Pastorie:** De pastorie ligt achter de kerk en dient als woning. De pastorie heeft een tuin die grenst aan het kerkgebouw.
- **Oude kerkhof:** Het oude kerkhof bevindt zich naast de kerk en wordt nog steeds onderhouden. Het biedt een vredige en historische plek voor herdenking en rust.

Nabijheid van andere gebedsruimten: Er zijn geen andere gebedsruimten in de directe buurt van de Sint-Pietersbandenkerk.

Gebruik van de kerk en gerelateerde gebouwen:

- **Kerkgebouw:** De kerk wordt gebruikt voor de reguliere religieuze diensten, zoals de zondagse mis, alsook voor speciale gelegenheden zoals bruiloften en begrafenissen.
- **Oude kerkhof:** Het oude kerkhof wordt nog steeds gebruikt voor begrafenissen en herdenkingen van de overledenen uit de gemeenschap.
- **Pastorie:** De pastorie wordt bewoond.

Eigendomsstructuur: De kerk en de grond rondom de kerk zijn eigendom van de kerkfabriek. Het oude kerkhof wordt ook beheerd door de gemeente. De pastorie en de bijbehorende tuin vallen onder de verantwoordelijkheid van de kerkfabriek.

Publieke ruimte rondom de kerk:

- **Groenzone:** Er zijn enkele groene plekken rondom de kerk, die bijdraagt aan het rustgevende karakter van de omgeving. De kerk ligt dicht bij de landelijke natuur, wat de ruimte eromheen uitnodigend maakt voor bezoekers die behoefte hebben aan rust.
- **Lambrechtsplein:** Dit plein ligt niet ver van de kerk en wordt soms gebruikt voor lokale evenementen en bijeenkomsten. Het biedt een sociaal knooppunt voor de gemeenschap. Het plein zelf is niet echt kwaliteitsvol ingericht en eerder gericht op parkeren.

Relatie tussen kerkgebouw en publieke ruimte: De kerk heeft een directe relatie met de omliggende publieke ruimte, hoewel deze beperkt is tot rustige, landelijke gebieden. De groenzone rondom de kerk wordt door bewoners gebruikt voor wandelingen en verpozen, wat bijdraagt aan de verbinding van de kerk met de omgeving.

Monumenten:

- **Oorlogsmonument familie Lambrechts:** Er bevindt zich een oorlogsmonument in de buurt van de kerk ter nagedachtenis aan de inwoners van Wijer die tijdens de oorlogsjaren hun leven gaven. Het monument is een belangrijk punt van herdenking voor de gemeenschap.

2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Pastoraal:

Eucharistievieringen op zondag om 09.00u. om de 14 dagen.

Eerste communie, huwelijken en begrafenissen.

Niet pastoraal:

Er worden voordrachten en tentoonstellingen door de heemkundige kring van Nieuwerkerken georganiseerd. (voorlopig 2 x per jaar)

2.4. Sint-Jan de Doperkerk in Binderveld

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.2.1. Identificatie

Naam: Sint-Jan de Doperkerk

Geografische ligging

- Molenstraat 1, 3850 Binderveld
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat of Regio: Sint-Truiden
- Parochie: Sint-Pieter

Eigenaar: gemeente Nieuwerkerken

De kerk is vastgesteld bouwkundig erfgoed :

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/19496>

2.2.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Neoclassicistische zaalkerk, van 1842, opgetrokken ter vervanging van de kasteelkapel. Omgevend kerkhof.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- De oppervlakte bedraagt om en beide 250m².
- De vrije hoogte van het schip is niet gekend.
- aantal zitplaatsen: 120

Opbouw

In 1845 leidde het gemeentebestuur de bouw van een nieuwe kerk. Het werd een eenvoudig zaalkerkje met een ingebouwde toren en een halfronde koor. Het plafond is van hout, binnen zie je nog meubels en beelden uit de voormalige kasteelkapel.

Vanaf 1845 lag het kerkhof van Binderveld rond de kerk. In 2005 werd het kerkhof opgeruimd en een kerkhofpark aangelegd. De oudste grafmonumenten zijn tegen de kerkmuur heropgebouwd.

Het nieuwe kerkhof bevindt zich in de Krommenhofstraat.

Voorzieningen

Sanitair	Ja 1
Verwarming	Luchtverwarming op stookolie
Verlichting	LED in de toekomst , halogeen
Keukenvoorzieningen	enkel spoelbak...
Audiosysteem	Ja en werkt correct
Beeldscherm(en)	(Aanwezig?) Neen
Rolstoeltoegankelijkheid	(Is het gebouw rolstoeltoegankelijk? Ook binnenin, bijvoorbeeld het koorgedeelte?) nee
Diefstal- en brandbeveiliging	(is dit aanwezig? Wat precies?) Brand ja - Diefstal neen
Bliksembeveiliging	(Is dit aanwezig?) Ja
Gsm-operatoren	(Is dit aanwezig?) Nee

Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen

Zonnepanelen (en batterijen)	
Regenwateropvang	
Dakisolatie	
Groendak	
Warmtepomp	
Warmtenet	
Windenergie	
Aquathermie	

Nog niet van toepassing

Biodiversiteit

- Er zijn geen vleermuizen aanwezig
- Er zijn geen uilen aanwezig
- De vliegopeningen zijn dicht gemaakt.

Bouwfysische toestand

Zie rapport monumentenwacht

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Kerkgebouw: De Sint-Jan de Doperkerk in Binderveld is een neoclassicistische zaalkerk, opgetrokken in 1842 ter vervanging van de oorspronkelijke kasteelkapel. Het gebouw heeft een eenvoudige, doch imposante uitstraling, kenmerkend voor de neoclassicistische stijl, met een rechte gevel en eenvoudige lijnen. De kerk heeft een centrale zaalkamer met een vlakke zoldering en wordt omgeven door een historisch kerkhof. Het interieur bevat enkele waardevolle elementen, zoals een houten altaar en een kruisweg.

Beschermde stads- of dorpsgezichten: De Sint-Jan de Doperkerk maakt deel uit van het dorpsgezicht van Binderveld, dat de landelijke uitstraling van het dorp versterkt. De kerk is een visueel herkenningspunt voor de lokale gemeenschap en heeft geen specifieke bescherming als stads- of dorpsgezicht.

Beschermde landschappen: Er is geen formele bescherming van de omliggende landschappen, maar de kerk ligt in een groene, landelijke omgeving met velden en weilanden. De natuurlijke setting van de kerk benadrukt de rustige en serene sfeer die het uitstraalt.

Bereikbaarheid via openbaar vervoer, fiets en parkeermogelijkheden: De kerk is goed bereikbaar via de Molenstraat en omliggende wegen. Er is beperkt tot geen parkeermogelijkheid voor bezoekers. Openbaar vervoer is beschikbaar maar eerder beperkt. Fietsers kunnen de kerk gemakkelijk bereiken via lokale fietspaden.

Nabijheid van parken en groengebieden: De kerk ligt dicht bij verschillende groengebieden, zoals grasvelden en open velden, die bijdragen aan de rustige en groene omgeving. Het kerkhof in de Krommenhofstraat zelf heeft een aantal groene plekken en biedt een serene ruimte voor reflectie en rust.

Aanwezigheid van gerelateerde gebouwen:

- **Gemeentelijke kleuterschool:** Wat verderop in de Molenstraat bevindt zich de gemeentelijke kleuterschool.
- **Zaal Berleveld:** Boven het schooltje bevindt zich een zaaltje dat gebruikt wordt door de lokale verenigingen in Binderveld.

Nabijheid van andere gebedsruimten: Er zijn geen andere gebedsruimten in de onmiddellijke omgeving van de Sint-Jan de Doperkerk, waardoor de kerk het belangrijkste religieuze centrum is voor de inwoners van Binderveld.

2. Aanvullende beschrijvingen:

Gebruik van de kerk en gerelateerde gebouwen: De Sint-Jan de Doperkerk wordt voornamelijk gebruikt voor religieuze diensten zoals de zondagse mis, doopsels en huwelijken. Er zijn geen bekende voorbeelden van gebruik voor culturele of schoolactiviteiten. De kerk blijft het centrale religieuze punt voor de lokale gemeenschap.

Eigendomsstructuur: De Sint-Jan de Doperkerk en de grond rondom het gebouw zijn eigendom van de gemeente. Het omringende kerkhof is eveneens eigendom van de gemeente, en de ruimte wordt goed onderhouden als een historisch kerkhof.

Relatie tussen kerkgebouw en publieke ruimte: De Sint-Jan de Doperkerk heeft een directe relatie met het omringende kerkhof. Er is beperkte ruimte rondom de kerk aangezien de ligging op de hoek. Er is geen of beperkte parkeerruimte in de omgeving.

Ruimtelijke ingrepen en vergunningen: Er zijn geen recente ruimtelijke ingrepen aan de kerk bekend. Het dak werd vervangen in 2020.

2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Pastoraal:

Eucharistievieringen op zaterdagavond om 18.30u. om de 14 dagen afwisselend met Kozen.

Huwelijken en begrafenissen.

Niet pastoraal: Momenteel geen andere activiteiten.

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

Deelgemeente (en wijk)	Kerk	Toekomstvisie
Nieuwerkerken	Sint-Pieter	Zondagskerk Valorisatie : orgelconcerten
Kozen	Sint-Laurentius	Nevenbestemming School
Wijer	Sint-Pietersbanden	Nevenbestemming Heemkunde Nieuwerkerken
Binderveld	Sint-Jan Baptist	Herbestemming

Visie op het toekomstig gebruik en eventuele toekomstige functies voor de vier kerken:

1. Sint-Pieterskerk in Nieuwerkerken

- Toekomstig gebruik: De Sint-Pieterskerk blijft de hoofdkerk van de gemeente en zal worden gebruikt voor liturgische vieringen en sacramenten, zoals doopsels, huwelijken en uitvaarten. Dit bevestigt haar rol als centrale plek voor erediensten binnen de parochie.
- Toekomstige functies: Naast de religieuze activiteiten kan de kerk eventueel ook worden ingezet voor orgelconcerten, waarbij de akoestiek en het historische karakter van het gebouw optimaal benut worden. Andere culturele of gemeenschapsgerichte activiteiten zijn niet voorzien, om de kerk haar sacrale functie te laten behouden.

2. Sint-Laurentiuskerk in Kozen

- Toekomstig gebruik: Het kerkbestuur stelt voor om deze kerk te voorzien van een nevenbestemming die aansluit bij de behoeften van de nabijgelegen school. Dit biedt een kans om het gebouw efficiënter te benutten en tegelijk een maatschappelijke functie te vervullen.
- Toekomstige functies: De kerk kan gedeeld worden tussen liturgische activiteiten en educatieve doeleinden, bijvoorbeeld als extra ruimte voor de school voor lezingen, vieringen of sportactiviteiten. De sportactiviteiten van de school zullen na renovatie van de PAKO-zaal weer verhuizen. Er moet voldoende nagedacht worden om de kerk op te laden met bijkomende functies om zijn waarde in de gemeenschap te kunnen bewaren. De gemeente heeft momenteel plannen om het buurthuis te renoveren. Eens ook de PAKO-zaal gerenoveerd is, zal de site voldoende opgeladen zijn met andere functies en komt een toekomstig gebruik van de kerk misschien in verval. Het is belangrijk om op dit moment al voldoende na te denken over mogelijke toekomstige functies hier. Aangezien bepaalde investeringen in de zeer nabije toekomst zullen uitgevoerd worden.

3. Sint-Pietersbandenkerk in Wijer

- Toekomstig gebruik: Het kerkbestuur stelt voor om deze kerk een nevenbestemming te geven als locatie voor Heemkunde Nieuwerkerken. Dit sluit aan bij de historische waarde van het gebouw en de omgeving.
- Toekomstige functies: De kerk kan worden ingericht als een heemkundig centrum, waar erfgoed, lokale geschiedenis en tradities worden bewaard en tentoongesteld. Dit zou een vaste tentoonstellingsruimte kunnen omvatten, evenals tijdelijke exposities, lezingen en educatieve activiteiten over de geschiedenis van Wijer en Nieuwerkerken. De nabijheid van het oude kerkhof en de historische elementen van de kerk kunnen bijdragen aan het versterken van de culturele identiteit van de regio.

4. Sint-Jan de Doperkerk in Binderveld

- Toekomstig gebruik: Aangezien de kerk niet groot is, is een volledige herbestemming het meest opportuun. Dit opent de mogelijkheid om het gebouw een nieuwe invulling te geven, waarbij rekening wordt gehouden met de noden van de gemeenschap.
- Toekomstige functies: De kerk kan een nieuwe rol krijgen als ontmoetingsplek voor de inwoners van Binderveld. Dit kan bijvoorbeeld een polyvalente ruimte worden voor sociale, culturele of educatieve activiteiten. Denk aan een buurtcentrum, tentoonstellingsruimte, repetitielokaal voor muziek- of theatergroepen, of een locatie voor lezingen en workshops. Door de herbestemming kan het gebouw een verbindende rol spelen in de dorpsgemeenschap en een nieuwe dynamiek krijgen die aansluit bij de hedendaagse noden.

Algemeen advies voor herbestemming:

Voor alle vier de kerken is het belangrijk om de historische en religieuze waarde van het gebouw te respecteren bij het plannen van toekomstige functies. Waar mogelijk kan men de nadruk leggen op multifunctioneel gebruik, waarbij het gebouw blijft dienen als ontmoetingsplaats voor de lokale gemeenschap, maar ook ruimte biedt voor cultuur, kunst en sociale activiteiten. Het behoud van de architecturale en historische kenmerken moet centraal staan, zodat de kerken hun erfgoedwaarde behouden. Tegelijkertijd moeten de functies flexibel en veelzijdig zijn om in de veranderende behoeften van de gemeenschap te voorzien.

De samenwerking met lokale gemeenschappen, gemeentebesturen en erfgoedinstanties zal essentieel zijn om een duurzame toekomst voor deze kerken te waarborgen. Het proces van herbestemming moet zorgvuldig worden gepland, waarbij de identiteit van het gebouw en de betrokkenheid van de bewoners centraal staan.

3.2. Pastorale visie dekenaat Sint-Truiden:

GOED BESLISSEN EN HANDELEN IN DE HUIDIGE PASTORALE SITUATIE MET HET OOG OP DE TOEKOMST

Indien we in het licht van het Evangelie goed gekeken hebben naar de kerkelijke en maatschappelijke situatie vandaag en juist geoordeeld hebben over wat de prioriteiten zijn naar de toekomst toe, dan zullen we nu moeten zoeken naar welke realistische wegen we kunnen gaan om deze opdrachten te vervullen. Welke beleidsbeslissingen worden genomen en hoe geven we die concreet gestalte?

Sinds 1 september 2020 werd het huidige dekenaat Borgloon en het huidige dekenaat Sint-Truiden samengevoegd tot één nieuw dekenaat Sint-Truiden. Het belang van Sint-Truiden als kerkelijk centrum voor de hele regio wordt daardoor alleen maar groter.

Een belangrijk element daarbij is de vraag op welk niveau we de 'parochie' gaan situeren. De parochiestructuren die we erfden zijn uit een tijd dat het hele dorp of de hele wijk katholiek christen was. Die tijd is voorbij! Het niveau van de huidige Pastorale Eenheid zal dan ook het niveau van de nieuwe parochie worden.

Om de genoemde pastorale prioriteiten te realiseren schieten de krachten van de vroegere parochies immers vaak te kort. Door de talenten en mogelijkheden te bundelen is er meer mogelijk.

Kerk als eucharistische gemeenschap - de zondagskerk

Een belangrijke vraag hierbij is de band tussen eucharistie en christelijke gemeenschap. Van oudsher is deze band in de katholieke en de orthodoxe kerk heel sterk. De zondagse viering van de eucharistie vormt het centrum van het leven van de geloofsgemeenschap. Samen eucharistie-vieren 'maakt' de gemeenschap, meer dan de grenzen van een dorp dat doen. De eucharistie is het sacrament van de eenheid: met Jezus en met elkaar.

*Het beleid van ons bisdom vraagt dat er in elke Pastorale Eenheid "**één vaste "zondagskerk"** is: • daar wordt wekelijks op een gunstig en vast uur de eucharistie gevierd; • er wordt **ingezet op kwaliteit**, eenheid wordt van binnenuit opgebouwd; • heel de gemeenschap wordt hier verzameld en genodigd; ook de pastorale verantwoordelijken nemen zoveel mogelijk deel aan deze viering; • op geregelde tijd wordt deze viering omkaderd door een zogenaamd "breder zondagsgebeuren"; • het is de plaats waar bij uitstek de verbondenheid van de geloofsgemeenschap kan ervaren worden; • deze vaste "zondagskerk" is dé oriëntatieplek voor liturgie en pastoraal van de initiatiesacramenten; • de verzamelbeweging rond de zondagskerk bevordert een bundeling van krachten en voedt de vitaliteit rond catechese/evangelisatie en rond dienstbaarheid aan de wereld." (bisdom visie: Op weg naar Pastorale Eenheden, 2015 nr.19.)*

Eucharistie in andere kerken zolang het aantal priesters én gelovigen het toelaat

Daarnaast proberen we zo goed als het gaat en zo lang als het kan en zinvol is, ook op andere plekken eucharistie te vieren. Ook dat is in de beleidsopties van het bisdom voorzien. Er staat: "In de huidige situatie zullen naast deze "zondagskerk" in één of meer andere kerken van de Pastorale Eenheid in de mate van het mogelijke andere eucharistievieringen op zaterdag en/of zondag plaatsvinden: • voor zover er voldoende en een zinvolle gemeenschap aanwezig is; • in verhouding tot het aantal beschikbare celebranten die maximaal in drie vieringen per weekend voorgaan; • op een ander tijdstip dan de centrale, vaste zondagsviering; • eventueel in een vast ritme van afwisselend vieren, bv. om de twee weken of maandelijks. Op termijn wordt geëvalueerd of dit afwisselend vieren zinvol blijft.

Momenteel zijn er in het dekenaat Sint-Truiden nog een relatief aantal priesters werkzaam. Hoe lang dat zo kan blijven hangt af van de benoemingen door het bisdom en hangt niet van onze lokale beslissingen af.

*Naast de problematiek van het aantal priesters moet echter bij elke kerk de vraag gesteld worden of er voldoende gemeenschap aanwezig is en of de kwaliteit van het vieren van de eucharistie gewaarborgd is. **Momenteel hebben we in de Pastorale Eenheid Sint-Trudo globaal aangegeven dat indien het aantal kerkgangers tussen de 50 en de 25 ligt we in 'oranje' gebied komen. Indien het onder de 25 zakt, staat het "verkeerslicht" op rood. (stad situatie)***

NOTA: Wat betreft de pastorale eenheid Sint-Pieter Nieuwerkerken:

Indien het aantal kerkgangers tussen de 30 en de 15 ligt we in 'oranje' gebied komen. Indien het onder de 15 zakt, staat het "verkeerslicht" op rood. (dorp situatie)

In overleg en met wijsheid zullen we daar dan dus beslissingen moeten nemen met betrekking tot het sacrament van de eucharistie.

Wanneer in een plaatselijke geloofskern geen zondagseucharistie meer kan gevierd worden

Het is echter belangrijk dat we voor wat de plaatselijke geloofskernen/parochies betreft ons niet fixeren op het al dan niet nog lokaal kunnen vieren van de zondagseucharistie. Hierover zegt de beleidslijn van ons bisdom: "Ook de plaatselijke geloofskernen worden opgenomen in de omschrijving van de opdracht van de pastoraal. Ze blijven een belangrijke rol spelen in de nabijheid aan mensen, als concreet maken van diaconie (bv. ziekenbezoek), als plaatsen voor gebed en voor liturgie (uitvaarten, huwelijken) en als ondersteuning in de individuele geloofsgroei. (Op weg naar Pastorale Eenheden, 2015 nr.31.)

De grotere 'parochie' is en blijft met andere woorden een 'gemeenschap van gemeenschappen'. Het is wenselijk dat er naast de eucharistie in de zondagskerk plaatselijk groepen zijn rond diaconie, geloofsverdieping, ziekenzorg, bijzondere kapel, specifieke devotie... Hier kan veel energie en creativiteit in gestoken worden. Dit alles zal dan wel door mensen van ter plaatse moeten gedragen worden in verbondenheid met het grotere geheel en in overleg met het Team van de Pastorale Eenheid.

Wanneer het kerkelijk leven ter plaatse redelijkerwijs niet meer mogelijk is

Wanneer er plaatselijk haast geen mensen meer zijn die de zorg voor hun lokale geloofsgemeenschap op zich kunnen nemen, is het aan de bisschop om al dan niet te beslissen dat de parochie opgeheven wordt en de kerk onttrokken wordt aan de eredienst. Dan zullen in overleg met het bisdom, het Team voor de Pastorale Eenheid en de plaatselijke geloofskern de nodige beslissingen moeten genomen worden: welke aspecten van pastorale zorg moeten door de grotere gemeenschap overgenomen worden? Wat kan er met het kerkgebouw gebeuren? Het kerkelijk patrimonium zal worden overgenomen door de grotere gemeenschap. Het komt enkel aan de bisschop toe om een parochie en kerkfabriek op te heffen en tot de des affectatie van een kerkgebouw (het onttrekken aan de eredienst) te besluiten.

De aanwezigheid van een pastoor in de pastorale eenheid:

Men kan geen rekening houden met een aanwezigheid van een priester in de pastorale eenheid i.v.m. het open houden van kerken.

De gewijde bedienaars van de eredienst dienen door het bisdom realistisch en naar eigen vermogen ingezet te worden op die plaatsen waar zoals eerder reeds vermeld er voldoende en een zinvolle gemeenschap aanwezig is, om op waardige wijze kwalitatief de Eucharistie te vieren.

3.3. Resultaten jaarlijkse enquete godsdienstpraktijk 2024

Wat betreft het aantal aanwezigen in de kerk wordt dit voor alle 4 samengeteld in onderstaande document, aangezien Nieuwerkerken officieel slecht 1 parochiekerk heeft, nl. Nieuwerkerken-centrum. Binderveld, Wijer en Kozen zijn bij-kerken sinds de opheffing door de bisschop.

Pastoor Benny Reynaerts geeft volgende gemiddelde aanwezigen voor een gewoon weekend: (dus niet een feestdag zoals Kerstmis en Pasen of communievieringen)

Nieuwerkerken: 100 -120

Wijer: 35-40

Kozen: 25-30

Binderveld: 10-15

JAARLIJKSE ENQUETE OVER DE GODSDIENSTPRAKTIJK - BETREFT 2024

Gelieve dit formulier, behoorlijk ingevuld, zo spoedig mogelijk en **uiterlijk 1 februari 2025**, terug te sturen naar het secretariaat van het bisdom en een dubbel in uw archief te bewaren.

Parochie	:	Pastorale eenheid Nieuwerkerken
Gemeente	:	Nieuwerkerken
Pastorale eenheid	:	Sint-Pieter (4 kerken - 1 parochie)
Dekenaat	:	Sint-Truiden
Bisdom	:	Hasselt

1 Aantal DOOPSELS ingeschreven in het parochieregister in 2024

a. tussen 0 en 1 jaar	17	c. vanaf 7 jaar	4
b. tussen 1 en 7 jaar	5	d. Totaal aantal doopsels	26

2 Aantal EERSTE COMMUNIES in 2024?

3 CATECHESE met het oog op het vormsel

a. Aantal catechisten?	a	<input type="text" value="4"/>
b. Aantal personen die catechese volgen?	b	<input type="text" value="41"/>

4 VORMSELS

Aantal vormsels ingeschreven in het parochieregister in 2024?

5 KERKELIJKE HUWELIJKEN

Aantal kerkelijke huwelijken ingeschreven in het parochieregister in 2024?

6 KERKELIJKE UITVAARTDIENSTEN

Aantal kerkelijke uitvaartdiensten die in 2024 plaatsvonden op het grondgebied van de parochie (parochiekerk, kapellen, woonzorgcentra, ziekenhuizen, religieuze gemeenschappen)?

7 VRIJWILLIGERS

Aantal vrijwilligers in de parochie? Bv. in parochieploeg, kerkfabriek, liturgie (acoliet, lector, koor), catechese, ziekenzorg, leiding van jeugd- en volwassenenorganisaties, solidariteitscampagnes enz.

8 ZONDAGSPRAKTIJK

Totaal aantal aanwezige gelovigen (met inbegrip van kinderen, zangers, lectoren, enz.) bij de weekendvieringen op het grondgebied van de parochie (parochiekerk, kapellen, woonzorgcentrum, ziekenhuis, klooster, abdij en bedevaartsoord).

a. DERDE ZONDAG VAN OKTOBER (19 en 20 oktober 2024)	a	<input type="text" value="207"/>
b. KERSTMIS 2024 (vooravond, nacht en dag)	b	<input type="text" value="561"/>

Handtekening	Datum
<input type="text" value="Benny Reynaerts"/>	<input type="text" value="10.01.2025"/>

3.4. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

Om het kerkenbeleidsplan als actief werkdocument op te maken, wensen we een actieplan voor te stellen. Op die manier willen we de ideeën en initiatieven met betrekking tot de kerken op de agenda houden.

Daarom volgt er hierna een plan van aanpak.

Voor alle kerken is het noodzakelijk dat de bouwfysische toestand opnieuw onderzocht wordt.

De rapporten van monumentenwacht zijn ondertussen eerder gedateerd. Er dient werk gemaakt te worden van een geactualiseerde toestand.

Daarnaast is het ook essentieel dat de inboedel van de kerken correct geïnventariseerd wordt.

Voor alle kerken kan er een inventaris opgemaakt worden :

- Opmaak bouwfysische toestand van de kerk eventueel door middel van rapporten via monumentenwacht
- Opmaak geactualiseerde inventaris roerend erfgoed van de 4 kerken

1. Sint-Pieterskerk in Nieuwerkerken (Hoofdkerk – exclusief liturgisch gebruik en orgelconcerten)

Doelstelling:

De Sint-Pieterskerk blijft de hoofdkerk voor de parochie en wordt uitsluitend gebruikt voor liturgie, sacramenten en orgelconcerten. Dit garandeert een blijvende sacrale functie, terwijl de rijke muzikale traditie van het kerkorgel benut wordt voor concerten.

Actie	Deelacties	Subacties	Verantwoordelijke	Timing
Bevestiging van de liturgische functie	Overleg met bisdom en kerkfabriek	Formele bevestiging van hoofdkerkstatus	Kerkfabriek, Bisdom	Korte termijn
	Opstellen van een liturgisch jaarprogramma	Samenwerking met parochiegemeenschap	Parochieteam	Korte termijn
Optimalisatie voor orgelconcerten	Contact met concertorganisatoren	Opstarten samenwerkingen	Kerkfabriek, Cultuurdienst	Middellange termijn
	Opstellen van een concertkalender	Promotie via lokale kanalen	Kerkfabriek, Gemeente	Middellange termijn
Onderhoud en behoud van het kerkgebouw	Structureel onderhoudsplan	Inventarisatie van noodzakelijke werken	Kerkfabriek	Lange termijn

2. Sint-Laurentiuskerk in Kozen (Nevenbestemming voor de school en aansluiting bij zaal PAKO)

Doelstelling:

De kerk blijft deels liturgisch in gebruik, maar wordt ook ingezet als educatieve ruimte voor de school en mogelijk geïntegreerd in een breder kader rond zaal PAKO.

Actie	Deelacties	Subacties	Verantwoordelijke	Timing
Overleg met schoolbestuur en gemeente	Behoeftenanalyse	Aftoetsen van infrastructuurvereisten	Kerkfabriek, Schoolbestuur	Korte termijn
	Onderzoek subsidiemogelijkheden	Aanvraag van financiële ondersteuning	Gemeente, Provincie	Middellange termijn
	Akoestische verbeteringen	Geluidsdemping installeren	Gemeente, Schoolbestuur	Middellange termijn
Administratieve en juridische aspecten	Onderzoek naar gedeeld gebruik Goedkeuring door de bisschop	Opstellen huurovereenkomst	Kerkfabriek, Gemeente, Bisdom	Korte termijn

3. Sint-Pietersbandenkerk in Wijer (Nevenbestemming voor Heemkunde Nieuwerkerken)

Doelstelling:

De kerk blijft deels liturgisch in gebruik, maar wordt ook een heemkundig centrum waar de geschiedenis van Nieuwerkerken bewaard en tentoongesteld wordt.

Actie	Deelacties	Subacties	Verantwoordelijke	Timing
Samenwerking met Heemkunde Nieuwerkerken	Overleg over invulling	Opmaak plan tentoonstellingen	Kerkfabriek, Heemkundekring	Korte termijn
Infrastructuur en herinrichting	Aanpassing binnenruimte Goedkeuring door de bisschop	Installeren tentoonstellingspanelen en vitrines	Gemeente, Heemkundekring, Bisdom	Middellange termijn
	Inrichting archief	Opslagruimte creëren	Heemkundekring	Middellange termijn
Bezoekerswerking en promotie	Opstellen publieksprogramma	Educatieve sessies en rondleidingen organiseren	Heemkundekring	Lange termijn

4. Sint-Jan de Doperkerk in Binderveld (Volledige herbestemming als eventuele ontmoetingsplek)

Doelstelling:

De kerk wordt herbestemd. Er dient eerst een grondig onderzoek gedaan te worden naar de noden van invulling van de kerk binnen deze deekern van Nieuwerkerken.

Actie	Deelacties	Subacties	Verantwoordelijke	Timing
Onderzoek naar herbestemmingsmogelijkheden	Overleg met gemeente en verenigingen	Noden en wensen inventariseren	Gemeente, Kerkfabriek	Korte termijn
	Subsidieonderzoek	Aanvragen financiering voor aanpassingen	Gemeente, Provincie	Middellange termijn
Goedkeuring door de bisschop Aanpassing infrastructuur	Bouwtechnische studie	Onderzoek naar sanitair, verwarming, compartimentering	Bisdom, Gemeente	Middellange termijn
	Inrichting polyvalente ruimte	Meubilair en opslagvoorzieningen plaatsen	Gemeente, Verenigingen	Lange termijn
Opstart en beheer	Beheerscomité oprichten	Verhuurreglement en kalender uitwerken	Gemeente, Lokale verenigingen	Lange termijn
	Officiële opening en promotie	Bekendmaking bij inwoners	Gemeente	Lange termijn

Met deze plannen wordt er een evenwicht gevonden tussen het behoud van de kerkgebouwen en het creëren van nieuwe functies die een maatschappelijke meerwaarde bieden. Elk plan wordt gefaseerd uitgevoerd en afgestemd op de lokale noden en de haalbaarheid op financieel en praktisch vlak.

BESLUIT

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop en door de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij de start van elke nieuwe legislatuur. Volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maand van elke nieuwe legislatuur vernieuwd of herbevestigd worden.

BIJLAGEN

1. Studie nevenbestemming Binderveld
2. Kopie – beschrijving interieur (aangereikt door Arnoud Nijssen)
3. Rapporten monumentenwacht
4. Binderveld 1790-1850, van kasteelkapel naar parochiekerk – Rombout Nijssen
5. Plannen kerk Binderveld – FCS 2020 (uitvoeringsdossier renovatie dak)
6. Plannen kerken Nieuwerkerken en Wijer – FCS 2018 (uitvoeringsdossier renovatie dak)
7. Plannen kerk Kozen – FCS 2016 (uitvoeringsdossier renovatie dak)